

DIGITAL OBJECT IDENTIFIER NA PÔDE SAV

Digital Object Identifier (DOI) – identifikátor digitálnych dokumentov je súčasťou našej práce v Ústrednej knižnici SAV od roku 2018, kedy sme začali s jeho realizáciou. Zmluva so spoločnosťou Crossref (<https://www.crossref.org/>) nadobudla platnosť dňa 5. júna 2018 a spečatili sme ňou spoluprácu s touto medzinárodnou registračnou agentúrou.

Podpisu zmluvy však predchádzali roky príprav a zo zdanlivo triviálnej záležitosti sa spočiatku zdal byť tvrdý oriešok. Vznikala metodika, postupy pridelenia identifikátorov, návrhy zmlúv pre vytvorenie zmluvného vzťahu medzi ústavmi a knižnicou. Okrem toho sa muselo vytvoriť mnoho ďalších dokumentov nevyhnutných pre bezproblémové poskytovanie tejto služby. Podarilo sa, a tak sme začiatkom roka 2019, po mesiacoch testovania, službu oficiálne spustili. Hneď tri ústavy nám ponúkli pomoc pri testovaní a k dnešnému dňu už máme zazmluvnených 18 ústavov a DOI prideliť už viac ako 20-tim časopisom. Niektoré ústavy s DOI len začínali, iné už mali svoje skúsenosti prostredníctvom iných registrátorov či poskytovateľov vydavateľských služieb. Vynárali sa tým nové úlohy a prax ukázala dostupné riešenia. Dôležitým poznatkom napríklad je, že v prípade, ak sme preberali práva na pridelenie DOI od iného registrátora, potrebovali sme jeho písomné vyjadrenie, že už s pridelením DOI pre časopis „XYZ“ skončil a novým registrátorom bude Ústredná knižnica SAV s ID 31577. Taktiež sme úspešne vyriešili prevod starších článkov s DOI od iného registrátora na novú webovú lokalitu so zmenou všetkých trvalých odkazov (jednorazovo) a mnoho ďalších.

Výraznú odbornú pomoc k problematike DOI sme dostali od pani PhDr. Ľubice Jamborovej, PhD., ktorej patrí veľká vďaka a právom jej náleží (neoficiálny) titul „Guru pre DOI“ na Slovensku. SPU v Nitre začínala ako prvá s pridelením tohto identifikátora (pod vedením p. Dr. Jamborovej) už v roku 2014 a dodnes je patrónom DOI na Slovensku.

Čo to DOI ale vlastne je?

Medzinárodný, jednoznačný a trvalý identifikátor elektronických dokumentov, ktorý zabezpečuje trvalý odkaz na elektronický dokument v prostredí internetu. Registračné agentúry, akou je i Crossref, majú za úlohu zbierať dostupné informácie formou metadát k takýmto dokumentom a vytvoriť tak širokú sieť odkazov (identifikátorov) k vedeckým či odborným prácam. Rozsiahla databáza je už dnes významným zdrojom vedeckých či odborných informácií a má nesporné pozitíva, ku ktorým patria: myšlienka ochrany dokumentov proti plagiátorstvu, eliminácia predátorských praktík, podpora citovanosti a mnoho ďalších. Crossref mimo iného poskytuje aj doplnkové platené služby. Medzi dve najvýznamnejšie patria: Similarity Check - slúži na overenie miery zhody dostupných textov, CrossMark – zabezpečuje rýchly a jednoduchý prístup k aktuálnemu obsahu.

Ako DOI vyzerá?

Základnú štruktúru identifikátora tvorí prefix a sufix.

Prefixom je v podstate numerický výraz v tvare 10.**31577**, kde číslo 10 je striktné dané a rovnaké pre všetkých registrátorov v systéme Crossref a 31577 (ID savsk) je jedinečný identifikátor Ústrednej knižnice ako registrátora DOI pre SAV.

Sufixom určujeme jedinečnosť identifikátora (i z neho vytvoreného trvalého odkazu). DOI môžeme uviesť v dvoch podobách, respektíve v dvoch rozličných tvaroch:

1. tvar: Prefix/Sufix – 10.31577/skr_cas.rok.cislo.ozn_dokum (Podoba identifikátora ako takého – v takomto tvare sa vkladá do databázy Crossref.).
2. tvar: <https://doi.org/prefix/suffix> (Podoba živého odkazu s identifikátorom sa používa priamo na stránkach dokumentu, v tlačenej dokumente, v referenciách, citáciách. Platí totiž, že DOI sa uvádza vo forme celého zápisu trvalého odkazu – teda vrátane <https> a domény doi.org.).

Celý proces pridelenia DOI môžeme zhrnúť do niekoľkých bodov:

1. Dohodnutie podmienok pridelenia DOI s ústavom, ktorý o túto službu prejavil záujem. Komunikácia k tomuto bodu môže byť osobná, po telefóne alebo prostredníctvom e-mailu.
2. Uzatvorenie zmluvy s ústavom. (Zmluva sa vyhotovuje v 4 exemplároch, musí sa po podpise vložiť do Centrálného registra zmlúv - <https://www.crz.gov.sk/> a stáva sa podkladom pre rozúčtovanie poplatkov za pridelené DOI.)
Pozn.: Ak ústav už mal predošlý zmluvný vzťah s iným registrátorom, je potrebné aby tento vzťah ukončil, prípadne uplynula doba viazanosti (ak bola zmluvne dohodnutá) a aby predošlý registrátor alebo ústav napísali na support@crossref.org a uviedli, že sa práva k danému časopisu na pridelenie DOI prenášajú na Ústrednú knižnicu SAV s ID 31577.
3. Jednou z podmienok Crossrefu pre pridelenie DOI sú tzv. **Landing alebo Response Pages**. Ide o webovú stránku s trvalým (nemenným) odkazom. Výpočtové stredisko SAV (ďakujeme p. Ing. Hlaváčovi a p. Herdovi) pripravilo pre ústavy systém na vytváranie Landing Pages podľa požiadaviek Crossrefu a našich predstáv. Administrácia (vkladanie čísiel časopisov a článkov, či monografií) tohto systému prebieha pod intranetovým kontom (je potrebné meno a heslo) avšak je nevyhnutné o prístup k časopisom, či monografiám požiadať práve jedného z vyššie uvedených kolegov z CSČ - Výpočtového strediska SAV prostredníctvom e-mailu.

Úplnou novinkou, ktorá súvisí aj s pridelením DOI na pôde SAV, je redakčný systém na správu a publikovanie elektronických časopisov s názvom Open Journal Systems (OJS) <https://journals.savba.sk/>, ktorý už v súčasnosti beží na serveroch Výpočtového strediska SAV. K dnešnému dňu je ešte vo fáze testovania.

4. Ďalšou podmienkou pre úspešné pridelenie DOI je vyplnenie excelovskej tabuľky s metadátami a hlavne URL adresami pre Landing Page, dokument či DOI. Tabuľka slúži na spätnú kontrolu aktívnych odkazov pre dokumenty s prideleným DOI.

K1

</

Obrázok 1 Vzor tabuľky

5. Registrácia metadát v systéme Crossref prebieha prostredníctvom pripraveného formulára (na stránkach doi.org) alebo importom XML súboru s dodržanou štruktúrou navrhnutou spoločnosťou Crossref (niektoré ústavy dodávajú vytvorené XML súbory vo vlastnej réžii, ale je ich možné generovať aj v rámci systému od Výpočtového strediska či zo spomínaného systému OJS).
6. Platba za pridelenie DOI sa skladá z dvoch častí: poplatok za členstvo v Crossref a poplatky za jednotlivé pridelené DOI-ká. Zúčtovanie poplatkov za pridelené DOI sa uskutočňuje zhruba 2x do roka, kedy Ústredná knižnica SAV na základe zmluvy ústavom refunduje poplatky za pridelené DOI-ká. Výška poplatku za jednotlivé pridelené DOI je stanovená platným cenníkom na stránkach Crossrefu <https://www.crossref.org/fees/>.
7. Ústredná knižnica SAV sa bude zaoberať aj kontrolou údajov, metadát v prostredí Crossref. Zaväzuje sa sledovať, či sú odkazy (URL adresy) pre dokumenty s prideleným DOI živé i do budúcnosti. Dôležitými URL adresami sú:
 - trvalý odkaz s uvedeným DOI – je skutočne dôležité, aby tento odkaz bol i do budúcnosti živý a odkazoval na digitálny dokument (vrátane Landing page), ku ktorému sa viaže. Zabezpečenie funkcionality a „živosti“ tohto odkazu je vlastne kľúčovou úlohou celého procesu pridelenia DOI, keďže tento odkaz sa uvádza ako v základnom dokumente, či už v digitálnej alebo tlačenej podobe, tak v referenciách, citáciách, odkazoch...;
 - URL adresa na Landing Page;
 - URL adresa k digitálnemu dokumentu.

Prečo je však takáto kontrola nutná? Dôvodov je hneď niekoľko. Stáva sa, že súbory sú umiestnené vo webových lokalitách len dočasne, alebo sa im môže zmeniť URL adresa a stanú sa z pohľadu DOI linkovania nedostupné, môžu byť aj úplne zmazané. To isté sa môže stať s Landing Page. Ak zistíme, že takýto stav nastal, upozorníme konkrétny ústav, ktorého sa tento problém dotýka a pokúsime sa ho čo najrýchlejšie opraviť zmenou údajov v systéme Crossref.

Čo Landing page obsahuje? Informácie uvedené na tejto stránke popisujú dokument, ktorému bude DOI pridelené. Na stránke by mali byť primárne uvedené: názov dokumentu (vrátane názvu zdrojového dokumentu), autori (aj s ORCID identifikátorom), ISSN alebo ISBN, DOI v tvare trvalého odkazu, odkaz na samotný dokument (či už v PDF alebo inom formáte), abstrakt, referencie, licencia, pod akou je dokument dostupný, dátum zverejnenia dokumentu, rok vydania, strany, jazyk, vydavateľ...

Tadeusz Ciecierski

An Approach to Indexical Beliefs

Detaily:

Rok, strany: 2020, 346 - 376

Jazyk: eng

Kľúčové slová:

Belief de hic; belief de nunc; belief de se; indexical beliefs; propositions; representations.

Typ článku: Research Article

DOI: <https://doi.org/10.31577/orgf.2020.27304>

Full text

O článku:

An approach to indexical beliefs is presented and defended in the paper. The account is inspired by David Kaplan's representationalist analysis of de re belief reports. I argue that imposing additional constraints on the Kaplanian notion of representation results in an elegant theory of indexical beliefs. The theory is committed to representations of limited accessibility but is not committed to relativized proposition, special de se contents or propositions of limited accessibility.

Ako citovať:

ISO 690:

Ciecierski, T. 2020. An Approach to Indexical Beliefs. In *Organon F*, vol. 27, no.3, pp. 346-376. 1335-0668. DOI: <https://doi.org/10.31577/orgf.2020.27304>

APA:

Ciecierski, T. (2020). An Approach to Indexical Beliefs. *Organon F*, 27(3), 346-376. 1335-0668. DOI: <https://doi.org/10.31577/orgf.2020.27304>

O vydaní:

Vydavateľ: Filozofický ústav SAV, Filozofický ústav AVČR

Publikované: 6. 8. 2020

Verejná licencia:

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Obrázok 2 Príklad - Landing page

Povedali sme si teda, aký proces nás pri prideliťovaní DOI čaká, a aby sme boli ešte o niečo názornejší, ukážme si to priamo na príkladoch. V súčasnosti prideliujeme DOI článkom z časopisov, monografiám či ich kapitolám. Podme si teda ukázať ako to vyzerá.

DOI pre články

Sociologický ústav SAV bol prvým, ktorého článkom sme prideliť DOI a vyberieme si ho i ako ukážkový príklad do tohto článku. Pred spustením samotného procesu prideliť DOI identifikátora sme si povedali pár dôležitých informácií:

1. Ide o časopis s názvom Sociológia - Slovak Sociological Review, zaujímal nás rok, ročník, číslo, skratka časopisu a ISSN.
2. Dohodli sme štruktúru DOI, ktorá v súčasnosti vyzerá takto: <https://doi.org/10.31577/sociologia.2020.52.4.14>
 - a) <https://doi.org/> - už niekoľkokrát spomínaná doména pre DOI trvalý odkaz
 - b) 10.31577/ - DOI prefix (vyššie sme si už popísali tento číselný výraz)
 - c) sociologia.2020.52.4.14 – DOI sufix – kde sociologia je skratka časopisu, rok vydania je 2020, 52 je ročník, 4 je číslo časopisu a 14 je označenie článku (zväčša ide o poradové číslo článku v danom časopise, ktorému bolo pridelené DOI)
3. Ústav mal za úlohu si vytvoriť Landing Pages a keďže už v tom čase bol systém na vkladanie článkov pripravený, Sociologický ústav využil túto možnosť a vytvoril si Landing Pages priamo na sav.sk. Dôležité bolo aby existovala stránka s popisom časopisu a vydavateľskými údajmi, stránka s obsahom, a nakoniec stránky konkrétnych článkov.

Vedecké časopisy a ročenky vydávané na pôde SAV

Sociológia - Slovak Sociological Review

Domovský ústav: Sociologický ústav SAV

ISSN 0049-1225 (print)

ISSN 1336-8613 (online)

Jazyk: Slovensky, Anglicky

Web: www.sociologia.sav.sk/static.php?id=1153

E-mail: socuedit@savba.sk

Adresa:

SOCIOLÓGIA - redakcia

Klemensova 19

813 64 Bratislava

Slovenská republika

telefón: +421-2-52 968 125

fax: +421-2-52 962 315

Hlavná redaktorka: Monika Čambáliková

Redaktori: Jana Lindbloom

Redakčná tajomníčka: Silvia Danišová

Časopis **Sociológia** (SK ISSN 0049 - 1225, elektronická verzia ISSN 1336-8613) vydáva dvojmesačne Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied. Časopis vychádza bez prerušenia od roku 1969. Od roku 1997 vychádza štyrikrát ročne v slovenskej verzii a dvakrát ročne v anglickej verzii pod názvom **Sociológia - Slovak Sociological Review**.

2020 - Volume 52

- Vol. 52, 2020, No. 4, 321-408
- Vol. 52, 2020, No. 3, 205-320
- Vol. 52, 2020, No. 2, 109-204
- Vol. 52, 2020, No. 1, 1-108

2019 - Volume 51

2018 - Volume 50

2017 - Volume 49

2016 - Volume 48

2015 - Volume 47

2014 - Volume 46

2013 - Volume 45

2012 - Volume 44

2011 - Volume 43

2010 - Volume 42

2009 - Volume 41

2008 - Volume 40

2007 - Volume 39

2006 - Volume 38

2005 - Volume 37

2004 - Volume 36

2003 - Volume 35

2002 - Volume 34

2001 - Volume 33

2000 - Volume 32

1999 - Volume 31

1998 - Volume 30

Obrázok 3 Stránka s popisom časopisu Sociológia a vydavateľskými údajmi

Vedecké časopisy a ročenky vydávané na pôde SAV

Zoznam článkov

Sociológia - Slovak Sociological Review

Volume 52, 2020, No. 4

ISSN 0049-1225 (print)

ISSN 1336-8613 (online)

Obsah:

štúdiá:

- Fico, M.: *Nástroje na zlepšenie štatistickej inferencie – analýza p-kriviek a ekvivalenčné testovanie.* (Tools for Better Statistical Inference. Analysis of P-Curves and Equivalence Testing). (s. 323)
- Kika, M. - Kollár, J.: *K niektorým otázkam rozhodovania slovenských domácností.* (On Some Issues of Decision-Making of Slovak Households.). (s. 354)
- Šprocha, B. - Džambazovič, R.: *Kto s kým vstupuje do manželstva na Slovensku? K niektorým aspektom výberu manželského partnera v rokoch 1992 – 2018.* (Who is Entering into Marriage in Slovakia? On Some Aspects of the Choice of Spouse in 1992 – 2018). (s. 374)

recenzia:

- Mišovič, J.: *Chorvát, Ivan – Šafr, Jiří (eds.) Volný čas, spoločnosť, kultúra. Česká republika – Slovensko.* (Chorvát, Ivan – Šafr, Jiří (eds.): Leisure, Society and Culture: The Czech Republic and Slovakia). (s. 403)

Obrázok 4 Obsah časopisu Sociológia

Nástroje na zlepšenie štatistickej inferencie – analýza p-kriviek a ekvivalenčné testovanie

Detaily:

Rok, strany: 2020, 323 - 353

Jazyk: slo

Kľúčové slová:

Null hypothesis significance testing; publication bias; file-drawer effect; selective data reporting; hypothesizing after results are known; p-curves, equivalence testing

Typ článku: štúdia

Typ dokumentu: časopis

DOI: <https://doi.org/10.31577/sociologia.2020.52.4.14>

Full text

O článku:

Tools for Better Statistical Inference. Analysis of P-Curves and Equivalence Testing. File-drawer effect, selective data reporting and additional data adjustment often lead to publication bias in social sciences. This text deals with two techniques diminishing consequences of these negative phenomena. P-curves can distinguish relevant publications from nonsignificant ones and help us to select information base for formulation of next research goals. Another presented technique is equivalence testing. Focused on the falsification of hypotheses, it helps better explore trivial results and makes them more informative. Both techniques support informative value of results so that the conclusions of statistical inference are more valuable. Sociológia 2020, Vol. 52 (No. 4: 323-353)

Obrázok 5 Stránka s konkrétnym článkom

4. Ústav musel tiež poslať excelovskú tabuľku s vydavateľskými údajmi (rok, ročník, číslo, autori vrátane identifikátorov ako je napr. ORCID, názov článku, abstrakt, dátum zverejnenia...) a odkazmi:
 - pre DOI (<https://doi.org/10.31577/sociologia.2020.52.4.14>),
 - dokument (<https://www.sav.sk/journals/uploads/08070958Fico%204-2020.pdf>),
 - Landing page (https://www.sav.sk/index.php?lang=sk&doc=journal-list&part=article_response_page&journal_article_no=18680).

Hotovo. Aspoň teda zo strany ústavu. Na rad prichádza samotná registrácia dokumentu do systému Crossref prostredníctvom formuláru alebo XML súboru.

These forms allow you to enter metadata and register DOIs. Review the [help documentation](#) for details.

Note: Your Crossref username and password will be required at the end of this process to submit data to the system.
Please insure your browser allows JavaScript so that the data validation will function.

Step 1: Select Data Type

Data Type Selection

Select Data Type: ☒ Journal ☐ Book ☐ Conference Proceedings ☐ Report ☐ Dissertation ☐ CrossMark Policy page
☐ NLM File **BETA** ☐ Supplemental-Metadata Upload **BETA**

Step 2: Identify the Journal

Journal information

Title
 Abbr:
 Journal DOI+
 Journal URL
 Print ISSN Elect ISSN Journal DOI and/or ISSN required
 Volume Issue
 Issue DOI
 Issue URL

Publication dates

note: use numerical values (YYYY, MM, DD)

Type: print

*Year Month: Day:

Obrázok 6 Crossref formulár

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<doi_batch version="4.4.0" xmlns="http://www.crossref.org/schema/4.4.0" xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001
http://www.crossref.org/schema/deposit/crossref4.4.0.xsd">
  <head>
    <doi_batch_id>-1bccb67e16cfd069e29559a</doi_batch_id>
    <timestamp>202008041121</timestamp>
    <depositor>
      <depositor_name>clsa</depositor_name>
      <email_address>knizmesa@savba.sk</email_address>
    </depositor>
    <registrant>WEB-FORM</registrant>
  </head>
  <body>
    <journal>
      <journal_metadata>
        <full_title>Contributions of the Astronomical Observatory Skalnaté Pleso</full_title>
        <abbrev_title>caosp</abbrev_title>
        <issn media_type='print'>13351842</issn>
        <issn media_type='electronic'>13360337</issn>
      </journal_metadata>
      <journal_issue>
        <publication_date media_type='online'>
          <month>07</month>
          <day>01</day>
          <year>2020</year>
        </publication_date>
        <journal_volume>
          <volume>50</volume>
        </journal_volume>
        <issue>3</issue>
      </journal_issue>
      <!-- ===== -->
      <journal_article publication_type='full_text'>
        <titles>
          <title>Editorial</title>
        </titles>
      </journal_article>
    </journal>
  </body>
</doi_batch>
```

Obrázok 7 XML súbor

Trochu iná situácia nastáva v prípade, že ústav má svoj vlastný web (mimo sav.sk) a chce si ho zachovať i na URL adresy pre články s DOI. Samozrejme je to prípustné, ale tieto stránky musia spĺňať základné podmienky pre pridelenie DOI. Dôležitá je štruktúra dát, dostupnosť informácií o dokumentoch, dostupnosť dokumentu v digitálnej podobe a hlavne trvalosť odkazov.

DOI pre monografie

Postup pri monografiách je v takmer identický s tým pri časopisoch, má však zopár odlišností.

Zásadnou diferenciáciou je iná štruktúra DOI, sufixu.

<https://doi.org/10.31577/2019.9788022417754>

2019.9788022417754 – v sufixe sa nachádza rok a ISBN.

Ďalšou odlišnosťou je DOI pre monografiu alebo pre kapitoly. Pri časopisoch je tiež možnosť registrovať DOI pre celý časopis, ale táto možnosť sa využíva len veľmi zriedka. Pri monografiách je zverejňovanie monografie ako celku častým javom. Pri kapitolách sa potom v DOI čísle uvádza aj rozsah strán za ISBN číslom.

Ústavy môžu pridávať monografie opäť prostredníctvom systému vyvinutého Výpočtovým strediskom SAV. Bohužiaľ OJS (Open Journal Systems) nie je pre monografie použiteľný.

Záver

A čo by sme napísali na záver? Dostali sme niekoľko otázok na tému: „K čomu vlastne je DOI dobré a či má opodstatnenie“. DOI je pre elektronický dokument tým, čím je pre Slováka rodné číslo. Nespornou výhodou je prirodzená propagácia dokumentu, jeho jednoduchá identifikácia, dostupnosť a jasné väzby citovaného a citujúceho dokumentu. Vytvára sa aj databáza metadát, ktorá nadobúda čoraz významnejšiu informačnú hodnotu. Odpoveďou na túto otázku je aj správanie sa veľkých databáz, akými sú Web of Science, Scopus, DOAJ, Ebsco. Nastupujúcim trendom je uprednostňovanie dokumentov s DOI, v niektorých prípadoch je to dokonca podmienkou pre zaradenie článku, časopisu do databázy. Ak chcete vytvárať citácie v citačných manažéroch, je rovnako DOI nespochybniteľnou výhodou.

*Ing. Michal Mesár
Ústredná knižnica SAV
michal.mesar@savba.sk*